

UCZEŃ I PRACA DOMOWA, CZLI JAK RODZIC MOŻE POMÓC DZIECKU W ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH?

Samodzielna nauka dziecka w domu, zwana potocznie pracą domową, jest ważnym elementem nauczania, który ma przygotować ucznia do samokształcenia, wyrobić w nim nawyk wysiłku umysłowego, nauczyć praktycznego stosowania posiadanej wiedzy oraz radzenia sobie w sytuacjach nowych. Podczas odrabiania pracy domowej przez dziecko ważną rolę odgrywają rodzice, którzy mają za zadanie okazać swojej pociesze pomoc i wsparcie.

I. DLACZEGO NAUCZYCIELE ZADAJĄ PRACĘ DOMOWĄ?

a) Dzięki odrabianiu prac domowych uczeń może:

- ✓ powtórzyć i utrwalić wiedzę zdobytą w czasie zajęć lekcyjnych,
- ✓ pogłębić wiedzę na dany temat,
nauczyć się korzystania z różnych źródeł informacji, np. biblioteka, Internet, encyklopedie, itp.,
- ✓ pracować samodzielnie i we własnym tempie,
- ✓ przygotować się do kolejnych lekcji.

b) Praca domowa rozwija u ucznia dobre zwyczaje i nawyki, np.

- ✓ rozwija poczucie odpowiedzialności i samodyscypliny,
- ✓ kształtuje pozytywny stosunek do nauki.

II. ZADANIA, KTÓRE SPOCZYWAJĄ NA RODZICACH W ZAKRESIE UDZIELANIA POMOCY DZIECIOM PRZY ODRABIANIU ZADAŃ DOMOWYCH.

DO NAJWAŻNIEJSZYCH ZADAŃ RODZICÓW NALEŻĄ:

- ***USTALENIE PORY ODRABIANIA PRACY DOMOWEJ PRZEZ DZIECKO;***

Ważnym elementem jest odpowiednia pora do pracy dziecka w domu. Pora ta powinna być uzależniona między innymi od wieku dziecka i jego indywidualnych potrzeb. Należy także

uwzględniać wszystkie zasady racjonalnej pracy umysłowej. Dziecko nie może zabierać się do lekcji, np. bezpośrednio po przyjściu ze szkoły oraz po posiłku. Rodzice odpowiedzialni za dobre samopoczucie i prawidłowy rozwój dziecka muszą tak zharmonizować czynności i zajęcia, by wszystkie potrzeby dziecka były zaspokojone.

- ***WYBÓR MIEJSCE PRACY DLA DZIECKA PODCZAS ODRABIANIA PRACY DOMOWEJ;***

Obowiązkiem rodzica jest zapewnienie dziecku warunków do pracy w domu. Dla dobrej pracy ucznia ważna jest odpowiednia wysokość stołu i krzesła oraz właściwe oświetlenie.

- ***USUNIĘCIE WSZYSTKIEGO, CO ROZPRASZA UWAGĘ DZIECKA;***

Rodzic powinien zadbać o to, aby telewizor został wyłączony na czas odrabiania przez dziecko pracy domowej oraz zrezygnować z słuchania w tym czasie głośnej muzyki przez pozostałych członków rodziny.

- ***ZAPEWNIENIE DZIECKU POTRZEBNYCH PRZYBORÓW I NARZĘDZI;***

Rodzic powinien zadbać, aby potrzebne podczas odrabiania prac domowych przybory i narzędzia (tj. ołówek, długopis, kredki, gumka, podręczniki, zeszyty, itp.) – znajdowały się w jednym miejscu ponieważ dziecko nie powinno tracić czasu na ich szukanie.

- ***PRZESTRZEGANIE RÓWNOMIERNEGO ROZŁOŻENIE PRACY DZIECKA PRZY ODRABIANIU ZADANYCH LEKCJI;***

Czas odrabiania zadań domowych przez ucznia w młodszych klasach nie powinien przekraczać godziny. W dużym jednak stopniu zależy to od samego dziecka, jego uzdolnień, możliwości koncentracji uwagi i od sprawności pracy.

- ***OKAZYWANIE DZIECKU SWOJEGO ZAINTERESOWANIA;***

Rodzice powinni poświęcać czas swojemu dziecku – zabierać go do biblioteki, aby zgromadzić materiały potrzebne do wykonania zadania domowego, czytać z nim tak często jak jest to tylko możliwe, rozmawiać z nim o szkole i zajęciach lekcyjnych. Zachęcać dziecko do wypowiedzania się na temat tego, czego uczyło się w szkole danego dnia. Innym sposobem okazywania dziecku zainteresowania jest udział rodziców w zajęciach szkolnych, np. w wywiadówkach, akademiach, dniach otwartych, itp.

▪ **KONTROLOWANIE PRAC DOMOWYCH;**

Obowiązkiem rodzica jest sprawdzenie, czy dziecko odrobiło lekcje. Po oddaniu pracy domowej przez nauczyciela rodzic powinien przeczytać jego ewentualne komentarze oraz sprawdzić prawidłowość wykonanego zadania.

▪ **WYRABIANIE W DZIECKU DOBRYCH NAWYKÓW;**

RODZICE POWINNI:

- ✓ Wdrażać dziecko do systematycznej pracy i odrabiania zadań domowych od pierwszego dnia nauki;
- ✓ Pomóc dziecku w zorganizowaniu czasu niezbędnego do wykonania zadania domowego;
- ✓ Przygotować dziecko do określonych zadań w domu, np., jeżeli zostało zapowiedziane dyktando, przećwiczyć z nim pisownię wyrazów z określoną trudnością;
- ✓ Dopilnować, aby dziecko nie uczyło się na ostatnią chwilę przed sprawdzianem.

▪ **STOSOWANIE POCHWAŁ WOBEC DZIECKA;**

Stosowanie przez rodziców pochwał i zachęt jest niezmiernie ważne dla dziecka. Powinno ono także być informowane gdy jego praca nie jest najlepszej jakości. Jednak komentarze rodziców powinny być konstruktywne.

III. BŁĘDÓW, KTÓRYCH RODZICE POWINNI UNIKAĆ!

NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE PRZEZ RODZICÓW BŁĘDY TO:

- ✓ Przesadna ambicja i stawianie zbyt wysokich wymagań, ciągła krytyka efektów pracy dziecka;
- ✓ Nadmierna kontrola i wyręczanie, które nie pozwalają na samodzielność i rozwijanie odpowiedzialności;
- ✓ Lekceważenie obowiązków szkolnych dziecka i niedostrzeganie jego sukcesów;
- ✓ Bezustanne przypominanie i popędzanie, które rodzą bierny opór;
- ✓ Zbyt szybkie objaśnianie dziecku zadania, zanim ono samo podejmie próbę zastanowienia się nad problemem, już uzyskuje pomoc. Taki nadmiar troski hamuje rozwój samodzielności.

- ✓ Karanie za niepowodzenia szkolne – może być przyczyną stanów lękowych i spowodować trudności w koncentracji uwagi;
- ✓ Przypominanie o konieczności odrobienia lekcji tonem rozkazującym i w stanie poirytowania;
- ✓ Stosowanie dodatkowej nauki jako kary;
- ✓ Deprecjonowanie znaczenia w życiu dorosłym wykształcenia i wiedzy.

IV. ZNACZENIE PRACY DOMOWEJ W PROCESIE UCZENIA SIĘ DZIECKA

Wykonywanie prac domowych wymaga od uczniów samodzielności. Doświadczony nauczyciel bez większego trudu rozpozna prace niesamodzielne. Prace domowe odrabiane przez rodziców lub rodzeństwo, łatwo zidentyfikować po stylu, doborze wyrazów, układzie treści, metodzie rozwiązania, itp. Wyręczanie dzieci podczas odrabiania prac domowych przynosi zgubne skutki, bowiem dziecko uczy się nieuczciwości, często domagając się od nauczyciela nagrody w postaci wysokiej oceny za pracę wykonaną przez innych.

Zdecydowana większość uczniów wie, że prace należy wykonywać samodzielnie i konsekwentnie stosuje tę zasadę w praktyce. Tylko bowiem własny wysiłek intelektualny dziecka w procesie kształcenia może owocować trwałością wiedzy, jej operatywnością, umiejętnością rozwiązywania problemów oraz pokonywania trudności w różnych sytuacjach życiowych.

Rodzice mając na uwadze dobro swojego dziecka powinni więc stworzyć w domu atmosferę życzliwości, zainteresowania pracą dziecka i szacunku dla jego wysiłku. Docenienie jego trud to najlepsza droga do nauki, wytrwałości i pilności. Odrabianie pracy domowej nie będzie dla dziecka codzienną udręką, jeśli będzie miało odpowiednie warunki do pracy. Badania wykazują, że uczniowie, którzy wykonują więcej prac domowych osiągają lepsze wyniki w standaryzowanych testach i otrzymują lepsze oceny.

Rodzicu pamiętaj więc, że pomagając dziecku w odrabianiu pracy domowej:

- ✓ zwiększasz jego szanse na odniesienie sukcesu w szkole i w życiu;
- ✓ uczysz go dyscypliny i odpowiedzialności, stwarzasz także możliwość lepszej komunikacji pomiędzy tobą, dzieckiem i szkołą.

V. BIBLIOGRAFIA

- Kruszko K., Samodzielność uczniów klas początkowych w nauce domowej, Życie Szkoły, 1/1996r.
- Polak W., Organizacja pracy domowej, Warszawa 1965.
- Szpiter M., Znaczenie nauki domowej, Życie Szkoły, 6/1998r.
- Załona Z., „Praca domowa uczniów klas I – III”, Życie Szkoły, 1/1990r.
- Zborowski J., Praca domowa ucznia szkoły podstawowej, Warszawa 1955.
- Zborowski J., Proces nauki domowej ucznia, Warszawa, 1961.

Opracowała: Kamila Jureńczyk